herpy

GECKOR

Termite hill gecko

Hemidactylus triedrus

Hemidactylus triedrus är en liten, kraftigt byggd nattgecko från Sydindien och Sri Lanka, med vita tvärband på brun rygg och rader av spetsiga knölar på ryggen. Den lever på marken och låga stammar, jagar termiter och andra småinsekter och är en robust, men något specialiserad art för den som har haft terrarier förut.

Familj: Gekkonidae Tidigare namn: *Gecko triedrus; Hemidactylus subtriedrus*

FAKTARUTA

DJURET

Vuxenstorlek	**6-8 cm** nos-kloaklängd
Livslängd	**5-8 år**
Aktiv	**På natten**
Levnadssätt	**Klipplevande och marklevande**
Biotop	**Torrskog**
Svårighetsgrad	**Viss erfarenhet**

SKÖTSEL

Min. terrarium	**45 × 30 × 30 cm** L × B × H för 2 vuxna djur
Temperatur, dag	**24-27 °C**
Värmeplats	**29-32 °C**
Temperatur, natt	**21-23 °C**
Luftfuktighet	**55-65 %**
UVB	**Valfritt**
Föda	**Insekter**
Hålls	**Ensamma eller parvis**

AVEL

Fortplantning	**Äggläggande**
Kullstorlek	**1-2 ägg**
Inkubation	**50-80 dagar** vid 26-29 °C

SKYDD OCH PAPPER

CITES	**Ej listad**
EU-bilaga	**Ej listad**
IUCN	**Livskraftig (LC)**

Om arten

Hemidactylus triedrus är en medelstor, kraftig gecko av släktet *Hemidactylus*. Vuxna djur mäter 6-8 cm från nos till kloak, och svansen kommer ovanpå. Ryggen är ljusbrun till chokladbrun med smala vita band som är kantade av svart, och längs kroppen löper 19-20 ganska regelbundna rader av förstorade, köldade, triangulära knoppar. De fina tvärlamellerna under tårna gör den till en skicklig klättrare, men den är mer marklevande än många andra i släktet.

Arten beskrevs av Daudin 1802 som *Gecko triedrus*. Namnet *triedrus* syftar på de triangulära knopparna på ryggen. Under många år delades den upp i flera former, bland annat *Hemidactylus subtriedrus*, men 2018 slogs den ihop med huvudarten. Samtidigt räknas beståndet på Sri Lanka, som tidigare gick som underarten *lankae*, i dag som en självständig art, *Hemidactylus lankae*. Djur från Gujarat och andra delar av norra Indien har också förts till andra arter. Termiter är en viktig del av födan.

Livslängden är inte dokumenterad; 5-8 år är en uppskattning utifrån andra *Hemidactylus*-arter av samma storlek. Arten hålls sällan, och en del av råden om skötsel och avel bygger på närbesläktade *Hemidactylus*-arter.

Utbredning och livsmiljö

Hemidactylus triedrus lever i södra Indien, i Andhra Pradesh, Karnataka, Tamil Nadu och Kerala, och på Sri Lanka. Typlokalen är avgränsad till Nellore i Andhra Pradesh. Det finns dessutom många registrerade fynd från Tamil Nadu, Kerala, Karnataka och Maharashtra.

Djuren på Sri Lanka har beskrivits som en självständig art, *Hemidactylus lankae*, men dess status är oavgjord, och Sri Lanka räknas fortfarande till utbredningen. Pakistan nämns också, bland annat i en enstaka rapport från 2003, men är inte bekräftat och är därför inte med på kartan. Registrerade fynd utanför Indien och Sri Lanka kan bero på förväxlingar med nära besläktade arter. Det exakta utbredningsområdet är fortfarande föremål för diskussion, eftersom flera besläktade arter liknar varandra mycket.

> **Naturlig utbredning:** Indien och Sri Lanka.

LIVSMILJÖ

Hemidactylus triedrus lever i skog, där den rör sig på marken och på de nedre delarna av trädstammarna. På dagen gömmer den sig i springor och hål i lövlagret, mellan stenar och under bark. På natten kommer den fram och jagar.

Klimatet i södra Indien är varmt och halvtorrt med en tydlig monsun. Det är därför en art som är van att torka ut mellan regnskurarna, och inte en regnskogsgecko. Exakta siffror för temperatur och luftfuktighet på de enskilda fyndplatserna är inte dokumenterade.

Läs mer: Luftfuktighet, sprayning och ventilation

Skötsel

TERRARIET

Ett par kan hållas i ett terrarium på minst 45 × 30 × 30 cm (längd × bredd × höjd). Bottenytan är viktigare än höjden, eftersom *Hemidactylus triedrus* mest rör sig nere vid marken och på låga grenar. Större är bättre, särskilt om du vill hålla flera honor.

Som bottensubstrat fungerar en blandning av kokosfibrer och torr jord, gärna som bioaktivt substrat med hoppstjärtar och gråsuggor, som tål den förhållandevis torra miljön. Lägg ett lager torra löv ovanpå. Även små ekblad används som gömslen. Lägg till korkbark med många springor, platta stenar och lågt drivträ, så att djuren både kan gömma sig och klättra. Gör både fuktiga och torra gömslen.

Terrariet ska ha god ventilation, så att det torkar upp mellan sprayningarna. Nätöppningar i sidorna och i toppen är bäst. Geckon är snabb och kan smita ut, så locket ska sluta tätt.

Läs mer: Foderdjur: hållning och avel

TEMPERATUR

Dagtid ska det vara 24-27 °C i terrariet, och en liten varm plats får gärna nå 29-32 °C. På natten ska temperaturen ligga på 21-23 °C.

Använd en värmelampa eller en värmematta på sidan, styrd av en termostat, och mät med en digital termometer både vid värmeplatsen och i den kalla änden. Ge geckon möjlighet att välja, så att den kan söka sig in i skuggan om den blir för varm. För avel kan djuren få en svalare period på vintern på en till två månader med nattemperaturer omkring 18-20 °C.

Läs mer: Värme och temperatur

LUFTFUKTIGHET OCH VATTEN

Luftfuktigheten bör ligga på omkring 55-65 %, men *Hemidactylus triedrus* är ett halvtorrt djur, så fuktigheten ska variera och terrariet ska få torka. Spraya terrariet lätt varannan dag, så att det kommer droppar på blad, stenar och rutor, som geckon kan dricka av. Det ska vara torrt igen efter några timmar.

En låg skål med friskt vatten är en bra säkerhet, även om djuren ofta klarar sig med droppar. Håll alltid delar av substratet torra. Honan lägger helst ägg i torr jord, och för våta förhållanden kan göra henne äggbunden och ge mögel och hudproblem.

LJUS OCH UVB

Hemidactylus triedrus är nattaktiv, och UVB är valfritt. Ett svagt UVB-ljus i ena änden av terrariet, med gott om skugga, kan ge en tryggare kalkomsättning, särskilt för avelsdjur.

Ha vanligt dagsljus eller en terrarielampa tänd 11-13 timmar, styrd av en timer, och låt det vara helt mörkt på natten. Färgat nattljus är onödigt.

Läs mer: Ljus och UVB

UTFODRING

Hemidactylus triedrus är insektsätare. I naturen äter den termiter och andra småinsekter som gräshoppor, skalbaggar och spindlar. I terrariet fungerar syrsor, små gräshoppor, dubiakackerlackor och hoppstjärtar som baskost. Insekterna ska vara mindre än avståndet mellan geckons ögon. Till små ungar ska syrsorna vara ganska små, ca 3 mm, och till vuxna ca 12 mm.

Ge vuxna djur föda 2-3 gånger i veckan och ungar varje dag eller varannan dag. Vaxmottslarver, smörmaskar och små hornmaskar är bra som godbit, men de är feta och ska bara ges då och då. Pudra insekterna med kalk, och använd ett multivitaminpreparat med D3 vid varannan eller var tredje utfodring. Honor i avel behöver extra kalk, och du kan ställa fram en liten skål med kalkpulver. Lämna inte kvar levande insekter i terrariet över natten.

Läs mer: Kalk, vitaminer och tillskott

BETEENDE OCH HANTERING

Hemidactylus triedrus är snabb och nervös, särskilt som ung, och den är inget djur som ska hanteras mycket. Kort och lugn hantering över ett lågt underlag är bäst, och ta aldrig tag i svansen, som den kan fälla. Den vänjer sig dock vid dig med tiden. Den håller sig gömd på dagen och kommer fram när ljuset släcks.

Flera honor kan hållas med en hane, men hur väl arten tål sällskap är inte grundligt undersökt. Håll därför helst ett enskilt djur eller ett par, och lägg bara till fler i ett stort terrarium med många gömslen. Håll alltid ögonen öppna efter bett, saknade svansar och en sjunkande vikt. Hanar bör inte hållas ihop. Många geckor i släktet *Hemidactylus* är territoriella.

Avel

KÖNSMOGNAD OCH KÖNSBESTÄMNING

Hanarna känns igen på den tydliga bulan vid svansroten och på en rad porer framför kloaken. I raden framför kloaken har *Hemidactylus triedrus* sju till nio porer, åtskilda av ett kort uppehåll i mitten. Honorna saknar bulan och är som regel något mindre och smalare.

Ålder och vikt vid könsmognad är inte dokumenterade. Vänta med avel tills djuren är fullvuxna och honan är i god kondition med en rund svans. Svansens tjocklek visar hennes tillstånd.

PARNING

Avel lyckas som regel utan större problem när djuren är friska. En svalare period på vintern på en till två månader med nattemperaturer omkring 18-20 °C sätter igång aveln. Låt alltid djuren ha vatten under perioden.

Efter vilan höjs temperaturen och dagslängden igen, och djuren utfodras väl. Sätt in hanen till honan och håll koll under de första nätterna. Är honan jagad eller blir biten ska de skiljas. Ta ut honan ur aveln om hennes svans blir tunn.

ÄGGLÄGGNING OCH KULLAR

Honan gräver ner sina ägg i botten ungefär var tredje till fjärde vecka under säsongen. Hon lägger 1-2 vita, sköra ägg åt gången, som andra geckor i släktet.

Ge honan en äggläggningslåda med lätt fuktig, men inte blöt, kokosjord eller vermikulit, och se till att det finns torra fläckar på andra ställen i botten. Honor som inte hittar ett bra ställe blir äggbundna. Äggen är mycket ömtåliga, och de får inte vändas eller skakas om de flyttas.

INKUBATION

Äggen flyttas försiktigt till en liten ask med lätt fuktig vermikulit eller perlit och läggs så att den sida som vette uppåt fortsätter att vara vänd uppåt. Vid 26-29 °C kläcks äggen efter 50-80 dagar, som hos andra *Hemidactylus*-arter.

En stabil temperatur i en liten inkubator är bäst. Håll substratet lätt fuktigt, och kontrollera äggen utan att flytta dem. Ägg som faller ihop och blir mörka är som regel döda. Är du osäker, vänta lite längre innan du tar bort dem.

Läs mer: Inkubation av ägg

UPPFÖDNING AV UNGAR

Ungarna är omkring 4 cm långa vid kläckningen och ska ha en egen liten låda eller ett litet terrarium med hushållspapper eller lätt fuktigt kokossubstrat, gömslen och en låg skål för vatten. Spraya lätt varje dag. De första dagarna lever de på gulesäcken och börjar därefter jaga.

Erbjud de helt små syrsorna eller hoppstjärtar dagligen eller varannan dag, pudrade med kalk och vitaminer. Väg dem och följ tillväxten, och flytta upp dem i ett större terrarium efter hand. Ungarna är snabba och kan smita ut, så var noga med locket. Håll dem helst var för sig om de börjar bita varandra i svansen. Den exakta tillväxten och åldern vid könsmognad är inte dokumenterade.

Hälsa och vanliga misstag

Det finns nästan ingen artspecifik hälsokunskap, men problemen liknar dem hos andra marklevande geckor. De typiska felen är:

- För lite kalk och D3-vitamin, särskilt hos avelshonor och ungar. Det ger mjuka käkar, krokiga lemmar och darrningar. Pudra insekterna.
- För fuktigt substrat och dålig ventilation, som ger svamp, mögel och hudproblem. *Hemidactylus triedrus* är ett halvtorrt djur och ska ha torra fläckar.
- Äggbundenhet, när honan inte hittar en lämplig, torr plats att lägga ägg på. Hon blir slö och får en uppsvälld buk.
- Hudrester på tår och svansspets efter hudömsning. Ge ett fuktigt gömställe och lossa dem med ljummet vatten.
- Förlorad svans efter bett eller hårdhänt hantering. Den växer bara delvis ut igen.

Ett friskt djur har klara ögon, en fyllig svans och ett gott grepp. Sök veterinär med erfarenhet av kräldjur om geckon tappar vikt, inte äter på flera veckor eller ser slö ut.

Läs mer: Vanliga sjukdomar och tecken på sjukdom

Fråga alltid dina kunniga bekanta

Guiden är ett bra ställe att börja på, men den kan inte ersätta erfarenhet. Djur är olika, och mycket av det viktigaste lär man sig av dem som har hållit arten i åratal. Prata med en uppfödare, en erfaren djurhållare eller en veterinär med kunskap om kräldjur och groddjur innan du skaffar djuret - och igen om något verkar fel.